

Právna pomoc

Anglicko a Wales

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Náklady budú závisieť od presnej povahy veci. Solicitori (advokáti s nižšou právomocou) znášajú náklady na základe výslovného poverenia svojich klientov; tieto náklady môžu zahŕňať samotné poplatky solicitora a takisto úhradu nákladov, ako sú súdne poplatky a znalecké posudky. V prípade úspechu sa klientom môže podariť získať späť časť alebo všetky tieto náklady od neúspešnej strany, ale ak prehrajú alebo neúspešný účastník nemôže zaplatiť, sú v konečnom dôsledku povinní uhradiť trovy svojmu solicitorovi. Pri ukončení veci súd rozhodne, so zreteľom na všetky okolnosti veci, kto by mal znášať náhradu trov konania. Hoci je vo všeobecnosti neúspešná strana povinná uhradiť trovy úspešnej strany, existuje mnoho výnimiek z tejto zásady.

2 Čo presne je právna pomoc?

Medzi jednotlivé úrovne pomoci v občianskych veciach patria:

- právna pomoc, ktorá zahŕňa počítačové poradenstvo a pomoc s akýmkoľvek právnym problémom,
- pomoc na súde, ktorá zahŕňa asistenciu na súde, keď sa nevyžaduje plné zastúpenie,
- mediácia v manželských veciach, keď nezávislý, odborne pripravený mediátor pomáha dosiahnuť dohodu o otázkach ako:
 - o opatrenia týkajúce sa detí po vašom rozchode (niekedy nazývané právo starostlivosti, opatrovnícke právo alebo právo styku),
 - o platby výživného na deti,
 - o financie (napríklad, ako naložiť s vašim domom, úsporami, dôchodkom, dlhmi), a
 - zastupovanie na súde alebo tribunáli.

Právne zastupovanie zahŕňa právne zastupovanie strany v konaní alebo osoby, ktorá uvažuje o začatí konania. Ide o úroveň, na ktorej sa najskôr budú prejednávať naliehavé rodinné veci a iné veci, ktoré možno financovať z verejných zdrojov. Je dostupné v dvoch podobách: pomoc pri dokazovaní a zastupovanie v plnom rozsahu.

3 Mám právo na právnu pomoc?

Financovanie od Agentúry právnej pomoci (*Legal Aid Agency, LAA*) je k dispozícii len jednotlivcom s právnym problémom, ktorý patrí do rozsahu poskytovania právnej pomoci. Kritériá štátnej príslušnosti alebo bydliska sa nezohľadňujú.

Okrem toho je potrebné, aby žiadatelia vo všeobecnosti:

- mali nízky príjem, alebo poberali určité dávky, a mali malé úspory alebo majetok (tzv. zisťovanie príjmu), a
- preukázali, že je odôvodnené, vzhľadom na okolnosti veci, aby dostali právnu pomoc (tzv. zisťovanie podstaty veci).

Zisťovanie príjmu

Pri posudzovaní oprávnenosti na právnu pomoc agentúra LAA posúdi finančnú situáciu jednotlivcov. V prípade právnej pomoci aj právneho zastupovania zisťovanie príjmu zahŕňa posúdenie ich hrubého mesačného príjmu, mesačného disponibilného príjmu a disponibilného kapitálu.

Ak dostávajú určitý príjem týkajúci sa dávok sociálneho zabezpečenia známych ako oprávňujúce dávky, automaticky spĺňajú príjmové kritérium, ale stále je potrebné posúdiť kapitál.

K oprávňujúcim dávkam patria:

- podpora príjmu (IS),
- dávka v nezamestnanosti vypočítaná z príjmu (JSA),
- univerzálny úver (UC),
- zložka záručného príspevku dôchodkového príspevku (GC),
- zamestnanecký a podporný príspevok vypočítaný z príjmu (ESA).

Ak jednotlivci dostávajú finančnú podporu podľa § 4 alebo 95 zákona o prisťahovalectve a azyle z roku 1999 od prijímacieho centra pre žiadateľov o azyl (NASS), sú oprávnení prejsť zisťovaním príjmu aj kapitálu a budú podliehať len kontrolnej činnosti v oblasti prisťahovalectva a azylu a odvolaniam na vyššom súde.

Zisťovanie príjmu sa neuplatňuje pri niektorých druhoch vecí vrátane:

- odvolaní na súde vo veciach duševného zdravia,
- pri prevzatí detí do starostlivosti,
- prípadov medzinárodných únosov detí.

Zisťovanie podstaty veci

Žiadosti o právnu pomoc sú takisto predmetom zisťovania podstaty veci s cieľom posúdiť odôvodnenosť, vzhľadom na okolnosti veci, priznania právnej pomoci danej osobe.

Riaditeľ pre prípady právnej pomoci (DLAC) posúdi okolnosti ako:

- či je pravdepodobný výsledok primeraný nákladom na začatie konania,
- či má vec širší verejný záujem,
- či by bol súkromne platiaci klient so skromnými prostriedkami pripravený minúť svoje vlastné peniaze na podanie žaloby, a
- či by došlo k porušeniu práv jednotlivca, ak by sa mu nepriznala právna pomoc.

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Oblasti práva, pre ktoré sa poskytuje právna pomoc, sú stanovené v časti 1 prílohy 1 k zákonu o právnej pomoci, odsudzovaní a trestaní páchatel'ov z roku 2012.

Patria sem:

- verejné rodinné právo týkajúce sa ochrany detí,
- súkromné rodinné právo, keď existujú dôkazy o domácom násilí alebo týraní dieťaťa, prípadoch únosov detí, prípadoch ochrany vo veciach manželstva vynúteného násilím a prípadoch, keď je dieťa stranou konania,
- dlh, keď je nehnuteľnosť na bývanie osoby v ohrození. Patria sem zhabanie nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, príkazy na predaj nehnuteľnosti a veriteľský návrh na vyhlásenie konkurzu, keď majetok osoby zahŕňa jej nehnuteľnosť na bývanie,
- bývanie, keď je nehnuteľnosť na bývanie osoby v ohrození alebo osoba je bez domova. Patria sem držba nehnuteľnosti, vystaňovanie, havarijný stav v prenajatom ubytovaní, keď havarijný stav predstavuje vážne riziko pre zdravie a bezpečnosť, poskytnutie pomoci v prípade straty ubytovania a prípady protispoločenského správania,
- komunitná starostlivosť,
- žaloby proti verejným orgánom,
- duševné zdravie a mentálna spôsobilosť,
- súdne preskúmanie,

- osobitné požiadavky na vzdelávanie,
- žiadosť o azyl a odvolania,
- zaistenie prisťahovalcov,
- diskriminácia,
- klinická nebanlivosť, keď dieťa trpí neurologickým poškodením v dôsledku závažného postihnutia počas tehotenstva, narodenia alebo v postnatálnom období,
- prisťahovalectvo, keď ide o otázky domáceho násillia, konania v Špeciálnej odvolacej komisii pre prisťahovalcov alebo otázky obchodovania s ľuďmi alebo otroctva, nevoľníctva alebo nútenej práce,
- sociálne dávky, ale len v prípade odvolania v právnej otázke na vyšší súd, odvolací súd alebo najvyšší súd.

V iných oblastiach sa môže poskytnúť právna pomoc, ak je splnené kritérium „financovania vo výnimočných prípadoch“, ako sa stanovuje v § 10 zákona o právnej pomoci, odsudzovaní a trestaní páchatel'ov z roku 2012.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Núdzová pomoc sa poskytuje na naliehavé zastupovanie na súde, napríklad na ochranu jednotlivcov a/alebo ich detí pred domácim násillím.

Vo veciach súkromného rodinného práva zahŕňajúcich domáce násillie budete musieť spravidla poskytnúť dôkazy s cieľom preukázať, že vám alebo vašim deťom hrozilo riziko ublíženia zo strany bývalého partnera.

Dôkazy môžete požadovať od:

- súdov,
- polície,
- mnohostrannej konferencie pre posudzovanie rizík (MARAC),
- sociálnych služieb,
- zdravotníckych pracovníkov, napríklad od lekára, zdravotnej sestry, pôrodnej asistentky, psychológa alebo opatrovateľky,
- správcu útulku,
- podpornej služby pre prípady domáceho násillia,
- vašej banky, napríklad výpisy ku kreditnej karte, úverové dokumenty a výpisy,
- vášho zamestnávateľa alebo poskytovateľa vzdelávania alebo odbornej prípravy,
- poskytovateľa akýchkoľvek dávok, ktoré poberáte.

Právni poradcovia so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci môžu požiadať o núdzové právne zastupovanie v prípade potreby prijatia akýchkoľvek okamžitých opatrení. Napriek tomu je potrebné požiadať o právnu pomoc bežným spôsobom v prípade každej prebiehajúcej činnosti.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Všetci právni poradcovia, či so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci, alebo bez nej, majú povinnosť informovať svojich klientov o možnostiach získania právnej pomoci a musia im poskytnúť možnosť obrátiť sa na poskytovateľa právnej pomoci.

Služby poskytovania právnej pomoci v občianskych veciach môže zabezpečovať telefonická poradná služba *Civil Legal Advice* (CLA), advokáti s nižšou (solicitori) a vyššou právomocou (barristri) alebo neziskové organizácie so zmluvou s Agentúrou právnej pomoci v príslušnej oblasti práva. Poradcov poskytujúcich právnu pomoc možno nájsť prostredníctvom online vyhľadávania pomocou služby *Nájsť solicitora* na webovom sídle združenia právnikov (*The Law Society*).

Klienti sa môžu takisto obrátiť na telefonickú poradnú službu CLA na počiatočné určenie rozsahu a finančnej oprávnenosti.

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Budete musieť poskytnúť nasledujúce informácie o sebe, ako aj svojom partnerovi (v prípade potreby):

- dávky – vrátane výkazov dávok,
- príjem, úspory a výdavky – vrátane výplatných listín a bankových výpisov,
- čísla štátneho sociálneho poistenia.

Budete takisto potrebovať kópie potvrdení týkajúcich sa vašej veci, napr.:

- súdne písomnosti,
- sobášne a rodné listy (v rodinných veciach),
- príslušné listiny.

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti predkladajú v mene jednotlivca solicitori so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci Agentúre právnej pomoci. Informácie o tom, ako nájsť solicitora, sú uvedené vyššie.

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Váš solicitor vás bude informovať, či bola vaša žiadosť o právnu pomoc prijatá a či musíte zaplatiť príspevok.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Váš solicitor vám poradí.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Vyberiete si ho sami (pozri vyššie), hoci si musíte vybrať solicitora, ktorý má zmluvu s Agentúrou právnej pomoci.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Ak sa poskytne financovanie, budú sa z neho hradiť všetky náklady vášho solicitora vrátane výdavkov, ako sú súdne poplatky, hoci sa od vás môže vyžadovať, aby ste platili paušálny mesačný príspevok, v závislosti od vašich prostriedkov.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Pozri vyššie.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Ak neuspějete v konaní o veci, ktorá nebola financovaná agentúrou LAA, môžete požiadať o financovanie odvolania na vyšší súd. Budete musieť splniť požiadavky zisťovania príjmu a podstaty veci.

Ak vaša vec bola financovaná agentúrou LAA, môžete požiadať o zmenu vášho finančného certifikátu, aby zahŕňal odvolanie. V tomto štádiu sa agentúra LAA ubezpečí, že vaša vec stále spĺňa požiadavky zisťovania príjmu a podstaty veci.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Ak sa váš príjem a/alebo kapitál zvýši počas platnosti financovania vášho právneho zastupovania, musíte bezodkladne upovedomiť agentúru LAA a vaše prostriedky sa môžu prehodnotiť. Ak sa váš príjem zníži, môžete požiadať o prehodnotenie vašich prostriedkov a váš príspevok sa môže znížiť. Ak pridete k peniazom, napríklad ak zdedíte peniaze, predáte dom alebo vyhráte v lotérii, počas financovania vašej veci agentúrou LAA, môže sa od vás požadovať, aby ste zo získaných peňazí uhradili časť alebo všetky vaše náklady na právne zastupovanie.

Ak sa vám poskytne financovanie, môže byť obmedzené na určité činnosti, ako je získanie stanoviska advokáta s vyššou právomocou (barristra) k vašej veci, a môže byť určená maximálna výška podpory. Ak potrebujete rozšíriť rozsah financovanej práce alebo maximálne náklady na činnosť, ktorú môže váš solicitor vykonať, budete musieť podať žiadosť prostredníctvom svojho solicitora.

Agentúra LAA vám môže odobrať financovanie, ak už nie je odôvodnené, aby ste ho dostávali, napríklad ak odmietnete prijateľnú ponuku urovnania alebo ak sa preukáže, že vaša vec má nižšie vyhliadky na úspech, než sa očakávalo. Cieľom je zabezpečiť, aby sa neplytvalo štátnymi peniazmi v situácii, keď by súkromne pliaci klient pravdepodobne nezačínal konanie. Ak agentúra LAA zvažuje odobratie vášho financovania, najskôr vám poskytne možnosť preukázať, prečo by tak nemala spraviť, a ak sa rozhodne odobrať financovanie, máte právo podať odvolanie nezávislému výboru právnikov. Ak sa financovanie odoberie, uhradia sa z neho náklady, ktoré už váš solicitor vynaložil.

Štatutárny poplatok

Môže sa od vás takisto požadovať, aby ste vrátili časť alebo všetky vynaložené náklady, ak sa vaša finančná situácia zlepší v dôsledku konania. Pri ukončení konania je agentúra LAA povinná získať späť náklady, ktoré hradila, v čo najväčšej miere. Najskôr vezme do úvahy všetky príspevky, ktoré ste zaplatili, a všetky trovy získané od odporcu. Potom bude vymáhať zostávajúci rozdiel z akéhokoľvek majetku alebo peňazí získaných alebo ušetrených počas konania. Súkromne pliaci klient by musel týmto spôsobom splatiť všetky neuhradené trovy, a preto je spravodlivé, aby sa to isté vyžadovalo od financovaného klienta, ak si to môže dovoliť. Ak je však predmetným majetkom vaša nehnuteľnosť na bývanie (alebo peniaze vyhradené na jej kúpu), v takom prípade môžete odložiť platbu dovtedy, kým ju nepredáte, za predpokladu, že budete súhlasiť s platením úrokov počas odkladného obdobia.

16 Môžem namietat' proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Solicitor/poradca so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci môže odmietnuť konať vo vašom záujme. V ich zmluve sa stanovujú okolnosti, za ktorých to môžu odmietnuť, napr. ak ide o konflikt záujmov alebo na to nemajú kapacitu. Mali by vám oznámiť, prečo sa nebudú vašou vecou zaoberať, ale proti ich rozhodnutiu sa nemožno odvolať.

Ak sa vaša žiadosť zamietne na základe podstaty veci, agentúra LAA vás bude informovať o svojom rozhodnutí a poskytne vysvetlenie. Potom budete mať 14 dní na podanie odvolania. Odvolanie sa najskôr preskúma interne. Ak sa bude agentúra LAA po posúdení odvolania domnievať, že kritériá na poskytnutie právnej pomoci sú splnené, a zruší svoje rozhodnutie, žiadosť/zmena bude schválená a bude vydaný certifikát/zmenený certifikát o poskytnutí právnej pomoci.

Ak sa bude agentúra LAA domnievať, že kritériá na poskytnutie právnej pomoci nie sú splnené, a nezruší rozhodnutie, vy a váš solicitor budete informovaní o dôvodoch zamietnutia a zároveň budete informovaní, či máte právo podať ďalšie odvolanie na nezávislý rozhodcovský orgán pre financovanie *Independent Funding Adjudicator* (IFA).

Ak sa odvolanie postúpi na IFA, vydá rozhodnutie/odporúčanie na základe informácií poskytnutých na podporu odvolania a existujúcich predpisov upravujúcich právnu pomoc. IFA vás môže v prípade potreby kontaktovať.

Ďalšie informácie

Ďalšie informácie o právnej pomoci sú k dispozícii na webovom sídle Gov.uk.

Posledná aktualizácia: 12/07/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.